

Iba láska dokáže veriť a milovať (Jn 20,1-9)

V prvom verši Ján upravuje synoptickú poznámku o čase: nie po úsvite (Mk), ani za úsvitu (Lk), ale ráno, keď sa ešte neskončila noc. Odkaz na **ráno** a prvý deň nás spája so stvorením (Genezis): v prvý deň Boh stvoril svetlo! Evanjelium sv. Jána začína a končí spomienkou na stvorenie, ktoré sa stáva novým začiatkom. **Prvý deň v týždni** (lit. „prvý po shabate“), ktorý je pre nás nedeľa bol pre prvých kresťanov dňom eucharistickej slávnosti, dňom spomienky na vzkriesenie. V spoločnosti, kde sa kresťanstvo rodilo a bolo menšinou, im takéto stretnutie, dávalo silu a pocit, že sú v spoločenstve so svojím Pánom a so všetkými sesterskými cirkvami/komunitami roztrúsenými po celom svete. **Mária Magdaléna** nešla k hrobu hneď, deň po pohrebe, pretože musela dodržiavať zákon sobotného odpočinku. Dodržiavanie Zákona jej bránilo okamžite zažiť silu Života. Ján upozorňuje svojich čitateľov, že dodržiavanie Zákona oneskoruje skúsenosť nového stvorenia. **Išla k hrobu**, keď bola ešte **tma**: gréčtina tu používa výraz σκοτία, čo hovorí o neprítomnosti svetla. No bola to skôr tma v duši ženy a v duši učeníkov ukrytých vo večeradle, zo strachu pred Židmi (Jn 20,19). Tma sa v Jánovej symbolike vzťahuje na to, čo je v protiklade so svetlom (Jn 1,5; 3,19), označuje neprítomnosť Ježiša (Jn 6,17), neistou a zmätok, v ktorom blúdia tí, čo nenasledujú Ježiša (Jn 8,12), a tí, čo v neho neveria (Jn 12,46). V tejto tme Mária **vidí že kameň je od hrobu odvalený**. Sloveso ἠρμένον (vziať/odstániť) odkazuje na Jn 1,29: Krstiteľ označuje Ježiša ako ‘Baránka, ktorý sníma hriech sveta’. Možno nám chce evanjelista pripomenúť skutočnosť, že tento ‘odstránený’ kameň, od hrobu, je znakom toho, že smrť a hriech boli ‘odstránené-zničené’ zmŕtvychvstaním.

Prvá reakcia Márie Magdalény bola: **bežala teda a prišla k Šimonovi Petrovi a k inému učeníkovi, ktorého mal Ježiš tak rád** (v. 2). V starovekých spoločnostiach boli potrební dvaja svedkovia na to, aby bola skutočnosť hodnoverná. Títo dvaja učeníci (Peter a Ján) zároveň stelesňujú dve dimenzie Cirkvi: inštitucionálnu a charizmatickú. Mária neprináša radostné správy, je zúfalá a má strach, **a povedala im: Odniesli Pána z hrobu a nevieme, kde ho položili**. Pre Máriu je Ježiš, aj keď mŕtvy, κύριος, teda Boh slávy, a nesmrteľný. Mária Magdaléna je v tomto úryvku opísaná ako žena „zamilovaná“ (Pieseň piesní), ktorá ide hľadať svojho Milého. Apoštoli idú hľadať Pána na jedinom mieste (v. 3-4), kde nie je: **v hrobe** (μνημεῖον) - slovo pochádza z gr. μνήμη pamätať. Pamäť sa snaží predĺžiť život tým, ktorí zomreli, preto sa aj my vraciame k hrobom našich blízkych, aby sme si na nich uchovali živú spomienku.

Milovaný učeník prichádza k hrobu pred **Petrom**, lebo láska beží rýchlejšie ako poznanie a skúsenosť. Peter v evanjeliu predstavuje myseľ, rozumnosť, tvrdosť, hlavu, ovládanie. Milovaný učeník, na druhej strane predstavuje srdce, lásku, dostupnosť. Ján sa skláňa, pravdepodobne strčí hlavu do hrobu, ale nevstúpi, čaká na Petra (v. 5-8). Rozlišuje znamenie života, ale nerozumie mu. Jeho nevstúpenie do hrobu môže mať rôzne interpretácie. Najklasickejšia je tá, ktorá ukazuje úctu, ktorú má Ján voči Petrovi. Mária na začiatku príbehu tiež videla, **no ten, čo prišiel k hrobu prvý, videl a uveril**, teda začal veriť. Dochádza k duchovnému rozvoju tohto ‘videnia’. Pôvodný text používa tri slovesá θεωρεῖν pre Petra (v. 6); βλέπειν pre druhého učeníka (v. 5) a Magdalénu; εἶδεν, pre druhého učeníka, ktorý vidí neviditeľné. (v. 8). Pre štvrtého evanjelistu je spojenie ‘vidieť a veriť’ veľmi významné a týka sa výlučne viery vo vzkriesenie (20,29), pretože nebolo možné skutočne veriť, kým Ježiš nezomrel a nevstal z mŕtvych (14,25-26, 16,12-15). Viera teda charakterizuje celú túto kapitolu a ‘milovaný učeník’ je prezentovaný ako vzor viery, ktorý dokáže pochopiť Božiu pravdu prostredníctvom materiálnych udalostí (21,7). Otvorenosť srdca,

láska, je predispozícia a podmienka viery. Veľkonočná viera nevzniká len z pozorovania prázdneho hrobu. Fakty treba prirovnať k slovám **Písma** (v. 9) a nimi ich osvetliť, len tak dajú život. Tento odkaz na Písmo pripomína epizódu z Emauz, kde viera nájde svoju plnosť s darom Ducha, ktorý osvecuje mysle a otvára ich porozumeniu Písma (Lk 24,45).

Aj nás Veľká noc pozýva k videniu, k objaveniu svetla a šťastia nášho života – vzkrieseného Krista, lebo vidieť Ho, veriť Mu, milovať Ho môžu iba tí ktorí milujú ...

Na zamyslenie:

Prežil/a nejakú osobnou skúsenosťou porážky a smrti? Čo mi dalo nový život alebo čo mi vrátilo nádej a radosť zo života?

Koľkokrát som si aj ja ,odniesol/a Pána‘ zo svojho života a nevedel/a som, kam som ho položil/a? Koľkokrát sa stalo, že mi ho “zobrali”: choroba, obdobie osobnej vyprahnutosti, rodinné a pracovné problémy: veci a udalosti, ktoré zatemnili obraz Boha ... Vedel/a som - viem kde ho hľadať?

Koľkokrát zabúdam na Boha, koľkokrát nehľadám 'Toho, ktorý ma vždy hľadal'?

Čo znamená v praxi „veriť v Ježiša Vzkrieseného“?